

Web: www.aobe.bg

АИКБ е ротационен председател на АОБР за 2025 г.

Адрес: София 1527, ул. „Тракия“ 15

Тел.: +359 2 963 37 52 факс: +359 2 63 37 56

E-mail: bica@bica-bg.org

Позиция на Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) по проект на Закон за бюджет за 2026 г.

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР), обединяваща национално представените работодателски организации: Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес (БСК), Българска търговско-промишлена палата (БТПП) и Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) не заема политически позиции и се разграничава от всякакви политически инициативи. Водещ за нас е подходът на откритост, ангажираност и намирането на дългосрочни, устойчиви решения.

Вече нееднократно декларирахме, че **с настоящия проект на държавен бюджет за 2026 година се отстъпва от заявената от управляващото мнозинство позиция за запазване на данъчно-осигурителния модел на България**. Напротив, предвижда се увеличение на осигурителните вноски с 2 процентни пункта (което води до над 10% ръст на разхода за осигурителни вноски за фонд „Пенсии“) и двукратно повишаване на данъка върху дивидента. Така ежесечно от всеки зает в реалния сектор ще се изземват допълнителни средства, за да се финансират неефективни разходи в бюджетната сфера, включително ново двуцифрено увеличение на възнагражденията в секторите „Сигурност и отбрана“ и „Висше образование“. Всичко това **прехвърля сметката за политическия популизъм върху бизнеса и работещите**, обезсърчава инвестициите, забавя икономическия растеж, разширява сивата икономика и в крайна сметка ще редуцира бюджетните приходи. Поради тази причина, **АОБР не подкрепя представения проект на Закон за бюджет за 2026 г.**

За наше съжаление, развитието на бюджетната процедура не предполага реален дебат, търсенето и намирането на оптимални решения в настоящия момент. По тази причина **организациите, обединени в Асоциацията на организациите на българските работодатели няма да участват в предстоящото заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС) на 13 ноември**. Ние не приемаме да бъдем участници в процес, който подменя социалния диалог с формално обсъждане на най-важния закон в държавата. След извършен опит миналата седмица за формална консултация на проекта за държавен бюджет в НСТС, на следващ етап за обсъждане ни се предлага същият документ, без корекции по съдържанието. Това не е държавнически подход, а имитация на консултации, лишена от истински дебат и отговорност.

АОБР няма да легитимира подобно решение. **Нашата отговорност е да защитим конкурентоспособността на българската икономика, а не да участваме в процес, който игнорира реформи и продължава неефективното харчене, включително на финансови средства, взети на заем.**

Оставаме в готовност за реален диалог с достатъчни срокове, публичност и оценка на въздействието и ще съдействаме за това!

Предложеният проект на бюджет не е единствено възможния. Нашето виждане е, че е **необходимо да бъдат положени усилия за намиране на консенсус за оптимизиране на разходната част.**

Web: www.aobe.bg

АИКБ е ротационен председател на АОБР за 2025 г.

Адрес: София 1527, ул. „Тракия“ 15

Тел.: +359 2 963 37 52 факс: +359 2 63 37 56

E-mail: bica@bica-bg.org

Изброяваме част от конкретни мерки, които освобождават ресурси в бюджета:

- Отмяна на автоматичните механизми за определяне на работната заплата – съвкупната спестена сума е над 742 млн.евро;
- Съкращаване на поне 5 500 трайно незаети щатни бройки в държавната администрация и въвеждане на лимити на бонусите – с общ ефект над 138 млн.евро;
- Задържане на разходите за издръжка на държавния апарат (това са текущите общи разходи, без тези за персонал) на нивото от 2025г. – спестеният ресурс е над 480 млн.евро;
- Запазване на размера на бюджета на съдебната система на ниво 2025г., в т.ч. бюджета на ВСС – спестява над 108 млн.евро;
- Намаляване на размера на капиталовата програма с 234 млн.евро (около 3%);
- Съкращаване разходи на „Централен бюджет“ – в проекта са заложили над 990млн.евро без конкретизиране на програми и политики – предлагаме да се запази буфер от 660млн. евро и така да се спестят поне 300 млн.евро.

Сред мерките, които могат да генерират допълнителни приходи ще посочим и:

- Актуализация на данъчните оценки на имоти – дори консервативното удвояване на настоящите стойности ще генерира поне 1,1 млрд.евро, в т.ч. приходи от ДДС над 140 млн.евро. Тази мярка има стимулиращ ефект за общините, ще стабилизира състоянието им и ще минимизира дефицити в общинските бюджети, с което ще се отрази и на сборния дефицит в КФП. Мярката е и силен инструмент за изсветляване на бизнеса в България.

Общо горните мерки ще се отразят положително на бюджета с над 3,1 млрд.евро без да се засягат данъци и осигурителни права.

Разбираме, че са направени редица обещания за повишаване на възнагражденията в публичната сфера. В тази връзка, представяме на вниманието и алтернативни разчети, които отново позволяват дори при увеличение на възнагражденията да не се пристъпва към промяна на данъчно-осигурителния модел.

Не подкрепяме увеличението на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ с 2 пр.п. от 01.01.2026г., увеличението на ставката на данъка върху доход от дивиденди и увеличение на максималния осигурителен доход до 4 600лв.

Не подкрепяме заявеното повторно въвеждане на СУПТО. Убедени сме, че представлява значителна тежест за коректните търговци, технологично и технически неизпълним за посоченото време процес, и няма да доведе до очакваните резултати - намаляване на сивата икономика.

Не подкрепяме разширяване обхвата на стоките с висок фискален риск и въвеждането на електронно приложение за проследяване на транспортните средства – мярката въвежда значителна административна и логистична тежест, има проинфлационен ефект, а ефективен

Web: www.aobe.bg

АИКБ е ротационен председател на АОБР за 2025 г.

Адрес: София 1527, ул. „Тракия“ 15

Тел.: +359 2 963 37 52 факс: +359 2 63 37 56

E-mail: bica@bica-bg.org

контрол може да бъде осъществен чрез интеграция между съществуващата тол инфраструктура и системите на НАП и Агенция „Митници“.

При отказ от увеличението на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ с 2 пр.п. от 01.01.2026г., според разчета на МФ няма да се съберат 601,2 млн.евро. Но това и ще спести на бюджета 46,5млн.евро от намаление на приходите от ДДФЛ, както и 90,5 млн.евро от осигурителните вноски за сметка на бюджета. Следователно, нетният размер на несъбраната сума би бил 464 млн.евро

При отказ от увеличението на ставката на данъка върху доход от дивиденди, според разчета на МФ – 340 млн.евро. Впрочем, споделяме резервите си от реалистичността на очакванията, че такава сума може да бъде събрана.

При увеличение на максималния осигурителен доход до първоначално потвърдения 4430лв., вместо 4 600лв. – нетирайки и ефектите от увеличените разходи за осигурителни вноски за сметка на бюджета, както и преизчислените приходи от ДДФЛ, крайният размер на несъбрана сума би бил 75 млн.евро.

МФ оценява ефекта от въвеждане на СУПТО на 320 млн.евро.

Предвид гореизложеното, при увеличение на МОД до 4 430лв., вместо 4 600лв. и отказ на Министерски съвет да:

- увеличи осигурителните вноски за фонд „Пенсии“;
- увеличи ставката на данъка върху доход от дивиденди;
- задължи бизнеса с въвеждането на СУПТО;

в бюджета ще се появи допълнителен дефицит от 1,2 млрд.евро.

Този дефицит може да бъде напълно компенсиран, при това, запазвайки хоризонтален ръст на възнагражденията във всяка бюджетна сфера с 5%, както и с актуализация на бюджетните разходи за издръжка и увеличение на бюджета на съдебната система – отново с по 5%, което намираме за справедливо и коректно, като общо разпределение на тежестта, както следва:

- отмяна на автоматичните механизми за определяне на работната заплата в сектор „Сигурност“ и вместо двуцифрено увеличение, ръст с 5% - над 255 млн.евро;
- същото за съдебна охрана, т.е. в Министерство на правосъдието, ръст с 5% - над 23 млн.евро;
- отмяна на автоматичните механизми и при останалите сфери – висши училища, здравеопазване, педагогически персонал, но постигане на ръст от 5% - общ ресурс 177 млн.евро;
- увеличение на бюджета на съдебната система с 5% , вместо с предвидените – 73 млн.евро;

Web: www.aobe.bg

АИКБ е ротационен председател на АОБР за 2025 г.

Адрес: София 1527, ул. „Тракия“ 15

Тел.: +359 2 963 37 52 факс: +359 2 63 37 56

E-mail: bica@bica-bg.org

- увеличение на разходите за издръжка на държавния персонал с 5%, вместо с предвидените – 300 млн.евро;
- съкращаване на 5 500 трайно незаети щатни бройки в държавната администрация и въвеждане на лимити на бонусите – с общ ефект над 138 млн.евро;
- намаляване на размера на капиталовата програма с 234 млн.евро, т.е. с около 3%, което има минимален ефект върху обхвата на програмата.

Позиция на АОБР по проект на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.

АОБР изразява следната позиция по представения проект на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.:

I. АОБР не подкрепя представения проект на Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г., поради следните аргументи:

С предложения проект не се променя **философията** на бюджета от предходните години. Запазва се структурата на заложените здравноосигурителни плащания.

1. В предложения бюджет продължава практиката 75% от разходите да са за болнична помощ и лекарства, при средно равнище за страните от ЕС 45-55%.
2. Продължава практиката за свръхконцентрация на болничната помощ, което ограничава голяма част от населението в достъпа им до качествена медицинска помощ. Трайна е тенденцията повече от 40% бюджета за болнична помощ се разходва от 20 болници. В РЗОК София и Пловдив са концентрирани 50% от тези средства!
3. Не се обсъждат възможности за оптимизиране на разходите за лекарства чрез провеждане на централизирани електронни търгове за онколекарства.
4. Тревожна е тенденцията съотношението между оригинални и генерични лекарства. Делът на оригиналните лекарства е 90 % от общия разход, докато за генерични лекарства са отделени средства с размер на 6%. В страните на ЕС делът на генериците е около 20 – 30 %.
5. Увеличените средства за провеждане на профилактични прегледи на населението над 18 години не доведоха до увеличаване на обхвата на профилактичните прегледи. Въпреки стимулите, все още обхвата е около 50% от подлежащите за профилактични прегледи.
6. Липсват политики за преодоляване на критичното състояние на общинските болници и голяма част от областните болници. Не се отделят необходимите средства за инвестиране за нова техника и въвеждане на нови здравни технологии в държавните и общински болници. Делът на средствата за заплати и осигуровки в голямата част от тях е далече над 80%.

Web: www.aobe.bg

АИКБ е ротационен председател на АОБР за 2025 г.

Адрес: София 1527, ул. „Тракия“ 15

Тел.: +359 2 963 37 52 факс: +359 2 63 37 56

E-mail: bica@bica-bg.org

7. Продължава практиката със средства от бюджета за болничната медицинска помощ на Касата да се заплащат дейности, които са част от социалната политика на държавата и следва да се осигуряват от държавния бюджет. Това е в противоречие с принципите на осигурителната дейност и целевото използване на средствата от осигурителни вноски – да се заплаща само за извършена дейност на изпълнителите: продължава практиката да се заплащат дейности на работещите в т.нар. приоритетни лечебни заведения, както и да се осигурява заплащане на медицински персонал в лечебни заведения, които извършват медицински дейности в отдалечени, труднодостъпни райони. **Предлагаме да се извършат законодателни промени, за да се прекратят тези порочни практики.**

АОБР приветства грижите, които се полагат за лечение на хората със злокачествени заболявания. Подкрепяме непрекъснатото увеличение на размера на средствата за закупуване на лекарства. През последните 5 години те са се удвоили и за 2026 г. достигат 1,1 млрд. лева. Това е около 40 % от предвидените общо средства за лекарства и около 12 % от бюджета на Касата. Продължаваме да настояваме в мотивите за бюджета или по друг подходящ начин да получаваме информация за прогреса в лечението на тези пациенти.

АОБР категорично се противопоставя на направено предложение в бюджета на НЗОК да се включат целеви средства от Държавния бюджет за увеличаване основните заплати на персонала в лечебни заведения съгласно чл. 80б от Закона за лечебните заведения (нов).

Мотивите ни са следните:

1. Предложението е в противоречие с функциите на НЗОК определени в Закона за здравното осигуряване.
2. В предложението липсват разчети за обхвата на лицата и за необходимия ресурс. То фиксира в абсолютна стойност минимални основни възнаграждения.
3. Предложението обхваща **само определени длъжности и изключва други**. Ще изпадне в абсурдната ситуация, при която **със закон се определя размера на минималната основната работна заплата за част от персонала, а за останалата част, работодателят и работникът имат свобода да се договорят, в рамките на останалия разполагаем бюджет за работни заплати, ако има такъв.**

Значителният ръст на основните заплати е свързан с необходимостта от осигуряване на значителни средства за покриване на увеличения размер на допълнителните възнаграждения, които представляват съществен дял от средствата за работната заплата.

При липса на ресурс за запазване на съотношенията на заплащане с останалите длъжности в лечебните заведения, реална е хипотезата да се стигне до ситуация, в която медицинските сестри ще са с по-високи възнаграждения от лекарите със специалност. Това ще предизвика конфликти и противоречия при ограничения ресурс за заплащане, с който разполагат лечебните заведения.

Web: www.aobe.bg

АИКБ е ротационен председател на АОБР за 2025 г.

Адрес: София 1527, ул. „Тракия“ 15

Тел.: +359 2 963 37 52 факс: +359 2 63 37 56

E-mail: bica@bica-bg.org

4. В тази ситуация на рязко увеличение на основните заплати лечебните заведения няма да имат възможност за диференциране на работните заплати с зависимост от квалификацията и приноса. Създават се условия за уравниловка и липса на мотивация за квалификация и ефективно участие в лечениния процес.
5. Липсва разпоредба за реда и начина за осигуряване на допълнителни средства при недостиг на средства за постигане на предвидения в закона размер на основните заплати.
6. **Категорично се противопоставяме на идеята НЗОК и Българския лекарски съюз да договорят разпределението на средствата. Лечебните заведения, а не лекарския съюз са задължени лица в качеството им на работодатели по отношение на работните заплати. Отново обръщаме внимание, че това напълно елиминира възможността за бъдещо колективно договаряне в сектор здравеопазване.**
7. Въвеждането на правила за определянето на заплащането съвместно с БЛС в НРД противоречи на неговите функции и предназначение определени в ЗЗО. НЗОК закупува от изпълнителите на медицинска помощ здравни дейности, определени по вид, обем, цена и съответстващи на критерии за качество и достъпност, като за осъществяване на тези дейности НЗОК и Българският лекарски съюз и Българският зъболекарски съюз подписват Национален рамков договор (НРД), съответно – за медицинските и денталните дейности. **Трудовите възнаграждения не са и не следва да са част от НРД.**
8. РЗОК нямат компетенции и капацитет да сключват договор с лечебните заведения за отпускане на необходимите средства за увеличени на основните заплати. Тяхната дейност ще бъде блокирана за пълноценното изпълнение на техните задължения.

Предложение

Предлагаме дейността по евентуално увеличаване на основните заплати да се организира и провежда от Министерството на здравеопазването и неговите структури. Това е политика на правителството и следва да се изпълнява от неговите структури.

Мотивите ни за това са:

1. Министерството е органа, който провежда политиките на правителството. НЗОК извършва закупуването на медицинските услуги, извършени от изпълнителите на медицинска дейност.
2. Считаме, че МЗ има необходимите правомощия и разполага с адекватна структура да проведе предвидените от правителството политики за увеличаване на основните заплати.
3. МЗ назначава изпълните директори на лечебните заведения, определя свои представители в управителните съвети. В този смисъл МЗ има всички лостове да проведе политиката на правителството за увеличение на основните заплати.

Web: www.aobe.bg

АИКБ е ротационен председател на АОБР за 2025 г.

Адрес: София 1527, ул. „Тракия“ 15

Тел.: +359 2 963 37 52 факс: +359 2 63 37 56

E-mail: bica@bica-bg.org

4. На подчинение на МЗ са РЗИ, които имат потенциал и персонал да проведат политиката на правителството.
5. **Да не се фиксират равнища на минимални работни заплати в закона, а да се даде възможност на МЗ и лечебните заведения да договорят ръстове на фонд работна заплата, съобразно индивидуалното финансово състояние на лечебните заведения. Работодателските и синдикалните организации могат да бъдат привлечени в този процес.**

По този начин НЗОК ще се концентрира в изпълнение на своите задължения за ефективното използване на разполагаемия ресурс.

Подкрепяме предложението за отмяна на чл. 55, ал. 2, т. 3б на Закона за здравното осигуряване, предвиждащо задължение „националните рамкови договори да съдържат изисквания относно основните трудови възнаграждения на медицинските специалисти, работещи в лечебни заведения за болнична помощ в изпълнение на договори с НЗОК, които са не по-малко благоприятни от предвидените в колективен трудов договор в отрасъл "Здравеопазване".

АОБР отново потвърждава, че има готовност да участва с конкретни предложения в дискусиите по реформиране на здравната система.

Позиция на АОБР по проект на Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г.

АОБР изразява следната позиция по представения проект на Закон за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2026 г.:

I. По приходната част

Не подкрепяме:

- Увеличаване на размера на минималната работна заплата на страната в размер на 620,20 евро, считано от 01.01.2026 г.
- Увеличаване на размера на осигурителната вноска с 2 процентни пункта, считано от 01.01.2026 г. и с още един процентен пункт, считано от 01.01.2028 г.
- Увеличение на максималния осигурителен доход от 2352 евро (4600 лв. – ръст от 11,4%)

Не е ясно кога ще се изчерпи ефекта от увеличаването на осигурителната вноска, особено при липсата на промени в останалите параметри. Остава без отговор въпросът доколко ще има ефект и върху адекватността на размера на пенсиите и останалите обезщетения в дългосрочен план. Предложението се прави в много кратък срок преди прилагането му, което противоречи на заявените от правителството намерения да осигури предвидимост за бизнеса. То не кореспондира и на разчетите, заложиени в средносрочната бюджетна прогноза само отпреди няколко месеца.

Web: www.aobe.bg

АИКБ е ротационен председател на АОБР за 2025 г.

Адрес: София 1527, ул. „Тракия“ 15

Тел.: +359 2 963 37 52 факс: +359 2 63 37 56

E-mail: bica@bica-bg.org

Темпът на нарастване на максималния осигурителен доход трябва да се разглежда комплексно и с оглед дългосрочното развитие на пенсионната система. Необходимо е да се отчита неговата взаимовръзка със средния осигурителен доход, минималната работна заплата, размерите на минималната, средната и максималната пенсия.

Като цяло, промените в приходната част **не са обвързани с мерки, свързани с отстраняване на проблеми**, натрупани през последните години и по отношение на които има съгласие между социалните партньори¹, свързани с **условията за достъп до системата, осигурителен принос, връзка принос-права, адекватност на плащанията и дългосрочна финансова устойчивост**.

АОБР настоява законодателно да бъде въведено задължение като минимум всички промени в пенсионноосигурителното законодателство, водещи до: а) промени в обхвата на осигурените лица; б) **осигурителни вноски**; в) пенсионната формула, определянето на пенсиите и тяхното осъвременяване, да бъдат задължително придружени от **актюерски оценки и разчети**.

Тези актюерски оценки и разчети трябва да бъдат **публични** и ясно да показват **съвкупното въздействие на предлаганите промени върху дългосрочната адекватност на пенсиите, финансовата устойчивост на бюджета на ДОО, връзката „принос – права“** и осигуряване прилагането на принципите на солидарност и недискриминация.

II. По разходната част

Не подкрепяме:

- Промяната в чл. 50а, ал.1, чл. 53г, ал. 1 и 54, ал. 1 на Кодекса за социално осигуряване, предвиждаща майката (осиновителката), **която не ползва отпуск за бременност и раждане, отпуск за осиновяване на дете до 5-годишна възраст и допълнителния платен отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст** или лицето, което ползва такъв отпуск или прекъсне неговото ползване, да получава парично обезщетение в размер **75 на сто от обезщетението**, което би получавала, ако ползва този отпуск.

Мерките бяха въведени през 2018 г. с цел насърчаване на майките да се връщат по-рано на работа. По данни на Националния осигурителен институт, **през последните 5 години от това право по чл. 54, ал. 1 КСО се ползват малко над 15 000 жени**². Същевременно, **ръстът на обезщетенията** изплащани на жени, които са се върнали на работа през втората година **се е удвоил през 2024 г. спрямо 2020 г. – от 10 591 725 лв. на 20 860 645 лв.** С други думи, **размерът на обезщетението не е оказало въздействие при вземане на решение дали една майка да се върне по-рано на работа.** В допълнение, жените, които ползват

¹ Виж Анализ на действащата пенсионна система и предложения за нейното усъвършенстване: https://esc.bg/wp-content/uploads/2025/02/esc_4_072_2024.pdf

² 2020 г. – 15116 жени, 2021 г. – 15259 жени, 2022 г. – 14918 жени, 2023 г. – 15221 жени, и 2024 г. – 15328 жени

Web: www.aobe.bg

АИКБ е ротационен председател на АОБР за 2025 г.

Адрес: София 1527, ул. „Тракия“ 15

Тел.: +359 2 963 37 52 факс: +359 2 63 37 56

E-mail: bica@bica-bg.org

права по **чл. 50а** за всяка година от периода са под 1000, а по **чл. 53в** за всяка година от периода са под 100

От правна гледна точка, **няма никаква логика, обезщетение, което замества доход от труд, да продължава да бъде изплащано при връщане на майката (осиновителката) на работа.** Ако държавата желае да насърчава чрез финансов стимул жените да не се откъсват от пазара на труда за прекалено дълъг период от време – мярка подкрепяна от АОБР, то това следва да става чрез средства от държания бюджет, а не за сметка на осигурителните фондове.

С УВАЖЕНИЕ,

РУМЕН РАДЕВ,

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА АИКБ,

**РОТАЦИОНЕН ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
АОБР ЗА 2025 Г., ПО ПОРЪЧЕНИЕ НА
АИКБ, БСК, БТПП И КРИБ**